Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2025/1981

11.4.2025

P10_TA(2024)0065

Zriadenie osobitného výboru pre európsky štít na obranu demokracie a vymedzenie jeho pôsobnosti, počtu členov a funkčného obdobia

Rozhodnutie Európskeho parlamentu z 18. decembra 2024 o zriadení, pôsobnosti, počte členov a funkčnom období osobitného výboru pre európsky štít na obranu demokracie (2024/2999(RSO))

(C/2025/1981)

Európsky parlament,

— so zreteľom na návrh Konferencie predsedov,

— so zreteľom na oznámenie Komisie o akčnom pláne pre európsku demokraciu (COM(2020)0790),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách) ([1]) a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1925 zo 14. septembra 2022 o súťaženeschopných a spravodlivých trhoch digitálneho sektora a o zmene smerníc (EÚ) 2019/1937 a (EÚ) 2020/1828 (akt o digitálnych trhoch) ([2]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 20. októbra 2021 o európskych médiách v digitálnej dekáde: akčný plán na podporu obnovy a transformácie ([3]),

— so zreteľom na Kódex postupov proti šíreniu dezinformácií z roku 2022,

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie ([4]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557 zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov a o zrušení smernice Rady 2008/114/ES ([5]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1083 z 11. apríla 2024, ktorým sa stanovuje spoločný rámec pre mediálne služby na vnútornom trhu a mení smernica 2010/13/EÚ (Európsky akt o slobode médií) ([6])

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1069 z 11. apríla 2024 o ochrane osôb zapojených do verejnej účasti pred zjavne neopodstatnenými nárokmi alebo zneužívajúcimi súdnymi konaniami („strategické žaloby proti verejnej účasti“) ([7]),

— so zreteľom na súbor nástrojov EÚ s opatreniami na zmiernenie rizika v oblasti kybernetickej bezpečnosti sietí 5G z marca 2021,

— so zreteľom na oznámenie Komisie o obrane demokracie (COM(2023)0630),

— so zreteľom na návrh Komisie z 12. decembra 2023 na smernicu Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa stanovujú harmonizované požiadavky na vnútornom trhu týkajúce sa transparentnosti zastupovania záujmov vykonávaného v mene tretích krajín a ktorou sa mení smernica (EÚ) 2019/1937 (COM(2023)0637),

— so zreteľom na odporúčania Komisie týkajúce sa inkluzívnych a odolných volebných procesov v Únii a posilnenia európskeho charakteru a účinného priebehu volieb do Európskeho parlamentu (C(2023)8626) a podpory angažovanosti a účinnej účasti občanov a organizácií občianskej spoločnosti na procesoch tvorby verejných politík (C(2023)8627),

([1]) Ú. v. EÚ L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.
([2]) Ú. v. EÚ L 265, 12.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj.
([3]) Ú. v. EÚ C 184, 5.5.2022, s. 71.
([4]) Ú. v. EÚ L 305, 26.11.2019, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj.
([5]) Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj.
([6]) Ú. v. EÚ L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj.
([7]) Ú. v. EÚ L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj.

— so zreteľom na svoje uznesenie z 9. marca 2022 o zahraničnom zasahovaní do všetkých demokratických procesov v Európskej únii vrátane dezinformácií ([8]) (INGE 1),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 1. júna 2023 o zahraničnom zasahovaní do všetkých demokratických procesov v Európskej únii vrátane dezinformácií ([9]) (INGE2),

— so zreteľom na svoje odporúčanie Rade a Komisii z 15. júna 2023 v nadväznosti na vyšetrovanie údajného porušenia práva Únie a nesprávneho úradného postupu pri jeho uplatňovaní v súvislosti s používaním softvéru Pegasus a rovnocenného špionážneho softvéru ([10]),

— so zreteľom na správu z 30. októbra 2024 s názvom Safer Together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness (Spoločne vo väčšom bezpečí – posilnenie európskej civilnej a vojenskej pripravenosti a pohotovosti), ktorú vypracoval osobitný poradca predsedníčky Európskej komisie Sauli Niinistö, bývalý prezident Fínskej republiky,

— so zreteľom na článok 213 rokovacieho poriadku,

A. keďže zahraničné zasahovanie predstavuje závažné porušenie všeobecných hodnôt a zásad, na ktorých je založená Únia, ako sú ľudská dôstojnosť, sloboda, rovnosť, solidarita, úcta k ľudským právam a základným slobodám, demokracia a právny štát; keďže z dôkazov vyplýva, že zlomyseľné a autoritárske zahraničné štátne subjekty aj neštátne subjekty používajú manipuláciu s informáciami a iné taktiky na zasahovanie do demokratických procesov v Únii; keďže takéto útoky zavádzajú a klamú občanov a ovplyvňujú ich volebné správanie, posilňujú rozvracačské diskusie, rozdeľujú, polarizujú a využívajú zraniteľné stránky spoločností, podporujú nenávistné prejavy, zhoršujú situáciu zraniteľných skupín, ktoré sa častejšie stávajú obeťami dezinformácií, narúšajú integritu demokratických volieb a referend, budia podozrenie voči národným vládam, verejným orgánom, demokratickému poriadku a právnemu štátu a majú za cieľ destabilizovať európsku demokraciu; keďže tento problém sa stal otázkou vnútornej bezpečnosti a bezpečnosti celej spoločnosti Únie;

B. keďže Rusko už dlhé roky nepretržite vedie dezinformačnú kampaň nevídanej zlovôle a rozsahu, ktorej účelom je klamať občanov doma aj medzinárodné spoločenstvo štátov ako celok a ktorej mimoriadna intenzita sa od začiatku jeho útočnej vojny proti Ukrajine 24. februára 2022 aj počas nej ešte vystupňovala; keďže v tejto súvislosti je potrebné nepretržite podporovať Ukrajinu a Moldavsko, ale aj proeurópske jednotky v Gruzínsku a krajinách západného Balkánu, ktoré sú vystavené silnému zasahovaniu Ruska do ich procesu zbližovania sa s Úniou, a úzko s nimi všetkými spolupracovať a čo najviac pritom využívať možnosti vzájomnej výmeny informácií a najlepších postupov;

C. keďže pokusy štátnych subjektov z tretích krajín a zlomyseľných neštátnych subjektov zasahovať do fungovania demokracie v Únii a jej členských štátoch a vyvíjať tlak na hodnoty zakotvené v článku 2 Zmluvy o Európskej únii prostredníctvom škodlivého zasahovania sú súčasťou širšieho deštruktívneho trendu, ktorý zažívajú demokracie na celom svete;

D. keďže zlomyseľné subjekty sa naďalej snažia zasahovať do volebných procesov a zneužívať otvorenosť a pluralitu našich spoločností a útočiť na demokratické procesy a odolnosť Únie a jej členských štátov;

E. keďže škodlivé autokratické subjekty vedú v čoraz väčšej miere dezinformačné kampane proti práci delegácií Únie; keďže ide o jasnú snahu sťažovať strategickú komunikáciu Únie v zahraničí;

F. keďže EÚ ani jej členské štáty nemali do 8. októbra 2024 osobitný režim sankcií týkajúci sa zahraničného zasahovania a dezinformačných kampaní vedených zlomyseľnými štátnymi subjektmi z tretích krajín, čo znamená, že takéto subjekty mohli bez obáv vychádzať z toho, že za svoje destabilizačné kampane proti Únii nebudú musieť niesť žiadne následky;

G. keďže chýba spoločné vymedzenie a chápanie tohto javu a v súčasných právnych predpisoch a politikách na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni, ktorých cieľom je odhaľovať zahraničné zasahovanie, predchádzať mu a bojovať proti nemu, pretrvávajú mnohé medzery a nedostatky;

H. keďže sa očakáva, že zahraničné zasahovanie, dezinformácie a množstvo útokov a hrozieb namierených proti demokracii budú podľa všetkého pokračovať, a to v oveľa väčšej miere a sofistikovanejším spôsobom;

I. keďže predchádzajúce odporúčania Európskeho parlamentu týkajúce sa boja proti škodlivému zahraničnému zasahovaniu do demokratických procesov Únie prispeli k celkovému porozumeniu zo strany Únie a k väčšej informovanosti o tejto problematike;

([8]) Ú. v. EÚ C 347, 9.9.2022, s. 61.
([9]) Ú. v. EÚ C, C/2023/1226, 21.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1226/oj.
([10]) Ú. v. EÚ C, C/2024/494, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.

J. keďže vypočutia a práca osobitných výborov INGE 1 a INGE 2 prispeli k verejnému uznaniu a kontextualizácii týchto otázok a vytvorili rámec diskusie na úrovni Únie o zahraničnom zasahovaní do demokratických procesov a o dezinformáciách;

K. keďže je potrebná globálna, mnohostranná spolupráca a podpora medzi rovnako zmýšľajúcimi partnermi vrátane spolupráce medzi poslancami pri riešení škodlivého zahraničného zasahovania a dezinformácií; keďže demokracie vyvinuli pokročilé zručnosti a protistratégie, ako postupovať v prípade týchto hrozieb a útokov;

L. keďže riešenie zahraničného zasahovania, dezinformácií a hrozieb namierených proti demokracii si vyžaduje mnohostranný prístup s cieľom posilniť kritické myslenie a mediálnu a informačnú gramotnosť a podporiť občiansku angažovanosť a výchovu k demokracii;

M. keďže hybridné hrozby a útoky môžu viesť k rozsiahlym krízam vo viacerých sektoroch a mať negatívny vplyv na bezpečnosť, dobré životné podmienky občanov a fungovanie spoločnosti a ekonomiky ako celku, takže predstavujú zásadnú výzvu pre vnútorné veci Únie; keďže táto nová realita si vyžaduje dôkladnejší prístup ku krízovému riadeniu Únie a k jej civilnej a obrannej pripravenosti, budovaniu strategického výhľadu a predvídania a posilňovaniu kapacít v oblasti včasného varovania, odhaľovania, analýz a operačnej koordinácie;

1. rozhodol zriadiť osobitný výbor s názvom Osobitný výbor pre európsky štít na obranu demokracie, ktorý bude v spolupráci a po porade s príslušnými stálymi výbormi, pokiaľ sa to týka ich právomocí a zodpovednosti podľa prílohy VI k rokovaciemu poriadku, vykonávať tieto úlohy:

   a) posudzovať príslušné existujúce a plánované právne predpisy a politiky s cieľom odhaliť v nich prípadné medzery, nedostatky a duplicitu, ktoré by mohli byť využité na škodlivé zasahovanie do demokratických procesov, a to aj pokiaľ ide o tieto záležitosti:

      i) politiky, legislatívne návrhy a štruktúry, ktoré sa majú vytvoriť v rámci európskeho štítu na obranu demokracie a ktoré už vznikli v rámci akčného plánu pre európsku demokraciu, ako aj relevantné nástroje v rámci Strategického kompasu, ako je súbor hybridných nástrojov EÚ;

      ii) príležitosti na spoluprácu medzi agentúrami Únie a vnútroštátnymi orgánmi v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí, a to aj na účely spoločného využívania informácií, spravodajských informácií a vyspelých mechanizmov odhaľovania;

      iii) politiky a odporúčania uvedené v správe z 30. októbra 2024 s názvom Safer Together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness (Spoločne vo väčšom bezpečí – posilnenie európskej civilnej a vojenskej pripravenosti a pohotovosti);

      iv) politiky, ktoré prispievajú k demokratickým procesom Únie, k odolnosti demokracie vďaka prehľadu o situácii, mediálnej a informačnej gramotnosti, pluralite médií a nezávislej žurnalistike, podpore angažovanosti občanov, vzdelávaniu, kritickému mysleniu a informovanosti a participácii občanov;

      v) odolnosť demokracie voči domácim hybridným hrozbám a útokom a nepriateľskému zasahovaniu;

      vi) zasahovanie pomocou online platforiem, najmä prostredníctvom hĺbkového hodnotenia zodpovednosti a vplyvov, ktoré majú veľmi veľké online platformy na demokraciu a demokratické procesy v Únii;

      vii) dosah zasahovania na kritickú infraštruktúru a strategické odvetvia vrátane zahraničných investícií a vlastníctva majetku na území Únie;

      viii) hybridné hrozby a útoky zahŕňajúce okrem iného: kybernetické útoky, a to aj na vojenské a nevojenské ciele, textový a audiovizuálny obsah vyrobený človekom, ako aj obsah vyrobený umelou inteligenciou a deepfake používané na zahraničné zasahovanie a dezinformácie v politických inštitúciách, ekonomický vplyv či nátlak, zasahovanie prostredníctvom globálnych aktérov získavaním elít, národných diaspór, univerzít a kultúrnych podujatí, tajné financovanie politických aktivít zo strany nepriateľských zahraničných subjektov a darcov, činnosti v rámci zahraničnej manipulácie s informáciami a zasahovania namierené proti činnostiam Únie v zahraničí a využívanie umelo vytvorených migračných tokov prostredníctvom posilnenej úlohy štátnych subjektov;

      ix) politiky zabezpečujúce vysokú všeobecnú mieru kybernetickej bezpečnosti v celej Únii a odolnosti voči kybernetickým útokom, pokiaľ sa týkajú demokratických procesov;

      x) úlohu zlomyseľných štátnych a neštátnych subjektov, ich modus operandi a financovanie, ako aj fyzickú sabotáž, ktorej sa dopúšťajú;

      xi) vplyv zasahovania na práva menšín a iných diskriminovaných skupín;

xii) odrádzanie, pripisovanie zodpovednosti a kolektívne protiopatrenia vrátane sankcií;

xiii) susedskú a globálnu spoluprácu a multilateralizmus;

xiv) zasahovanie subjektov, ktoré majú sídlo v Únii, v Únii aj v tretích krajinách;

xv) politiky a opatrenia na ochranu spravodlivosti a integrity volieb a na posilnenie demokratického systému bŕzd a protiváh;

b) v úzkej spolupráci s príslušnými stálymi výbormi vypracúvať odporúčania a návrhy, ako uvedené medzery odstraňovať, aby sa podporila odolnosť Únie voči hybridným hrozbám a útokom vrátane zahraničnej manipulácie s informáciami a zahraničného zasahovania, a ako zlepšiť právny a inštitucionálny rámec Únie;

c) posudzovať činnosti Komisie a Európskej služby pre vonkajšiu činnosť, pokiaľ ide o boj proti zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu a hybridné hrozby a útoky;

d) bojovať proti informačným kampaniam a strategickej komunikácii nepriateľských tretích krajín, a to aj v prípadoch, keď sú vedené prostredníctvom domácich aktérov a organizácií v Únii, pokiaľ poškodzujú ciele Únie a boli vytvorené s cieľom ovplyvňovať verejnú mienku v Únii;

e) nadväzovať v náležitých prípadoch na vykonávanie správ osobitných výborov INGE 1 a INGE 2;

f) prispievať k celkovej inštitucionálnej odolnosti voči zahraničnému zasahovaniu, hybridným hrozbám, útokom a dezinformáciám;

g) udržiavať vzťahy s inými inštitúciami a orgánmi Únie, orgánmi členských štátov, inými medzinárodnými organizáciami a medziparlamentnými zhromaždeniami, občianskou spoločnosťou, ako aj štátnymi a neštátnymi partnermi v príslušných tretích krajín, pokiaľ ide o záležitosti spadajúce do jeho pôsobnosti, a to s cieľom posilniť činnosť Únie zameranú proti hybridným hrozbám a útokom a vnútornej a zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu; komunikovať a spolupracovať najmä so štátnymi a s neštátnymi partnermi na Ukrajine a v Moldavsku a s proeurópskymi partnermi v Gruzínsku, ako aj s krajinami západného Balkánu; bojovať proti zmanipulovaným naratívom prichádzajúcim z Ruska vzhľadom na kritickú a trvalú hrozbu, ktorú predstavuje Rusko pre stabilitu a bezpečnosť v celej Únii;

2. rozhodol, že vždy, keď práca osobitného výboru zahŕňa vypočutie dôkazov dôvernej povahy, svedectiev zahŕňajúcich osobné údaje alebo výmenu názorov či vypočutie orgánov a subjektov o dôverných informáciách vrátane vedeckých štúdií alebo ich častí, ktorým bol udelený štatút dôvernosti podľa článku 63 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ([11]), sa schôdze budú konať za tzv. zatvorenými dverami; ďalej rozhodol, že svedkovia a znalci majú právo vypovedať alebo svedčiť za zatvorenými dverami;

3. rozhodol, že zoznam osôb pozvaných na verejné schôdze, zoznam osôb, ktoré sa na nich zúčastňujú, a zápisnice z týchto schôdzí sa zverejňujú;

4. rozhodol, že dôverné dokumenty doručené osobitnému výboru sa posudzujú v súlade s postupom stanoveným v článku 227 rokovacieho poriadku; ďalej rozhodol, že takéto informácie sa použijú výhradne na vypracovanie záverečnej správy osobitného výboru;

5. rozhodol, že osobitný výbor bude mať 33 členov;

6. rozhodol, že funkčné obdobie osobitného výboru je 12 mesiacov a že toto funkčné obdobie začne plynúť odo dňa jeho ustanovujúcej schôdze;

7. rozhodol, že osobitný výbor môže Európskemu parlamentu predložiť správu v polovici obdobia; ďalej rozhodol, že osobitný výbor predloží Európskemu parlamentu najneskôr na poslednej plenárnej schôdzi v januári 2026 záverečnú správu, ktorá bude zameraná na záležitosti uvedené v odseku 1 a bude obsahovať vecné zistenia a odporúčania týkajúce sa opatrení a iniciatív, ktoré sa majú prijať, bez toho, aby tým boli dotknuté právomoci stálych výborov v súlade s prílohou VI k rokovaciemu poriadku; zdôrazňuje, že príslušné stále výbory pri svojej práci zohľadnia odporúčania osobitného výboru.

([11]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj).